КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

Кафедра освітньої політики

Розглянуто та затверджено на засіданні
кафедри освітньої політики
Протокол № 4 від 18 серпня 2022 року
Завідувач кафедри _____ Здрагат С.Г.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розробка та реалізація соціально-педагогічних проєктів

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

П.І.Б. викладача	Здрагат Світлана Геннадіївна
Науковий ступінь, вчене звання, посада	Кандидат соціологічних наук, завідувачка кафедри освітньої політики
Контактні дані викладача	E-mail: nml.sveta@gmail.com т. моб. 096-42-90-985
Консультації	Середа – 14.00-16.00

2022 – 2023

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 4	Галузь знань	Вибіркова
	01 Освіта/Педагогіка	***Рік підготовки:***
	Спеціальність	1-й
годин – 120	011 Освітні, педагогічні науки	***Семестр***
		2-й
		Лекції
змістових модулів – 4		8год.
		Практичні, семінарські
	Рівень вищої освіти:	6 год.
	Другий (магістерський)	***Самостійна робота***
		106 год.
		Форма підсумкового контролю: залік

2. Анотація до курсу

Запропонована програма ставить за мету сформувати у здобувачів вищої освіти систему знань з основ методології та технології соціально-педагогічного проєктування; формування компетенцій для самостійного практичного здійснення планування, організації та реалізації різноманітних соціально-педагогічних проєктів з використанням універсального інструментарію та методів проєктування.

Предмет курсу – теоретико-методологічні засади процесу розробки і реалізації соціально-педагогічних проєктів у системі освіти та використання соціально-педагогічного проєктування у професійній діяльності педагога та керівника.

Завдання курсу: оволодіння системою теоретичних і практичних знань із соціально-педагогічного проєктування у галузі освіти, необхідних для професійної та управлінської діяльності педагога; формування знань про зміст, методи, форми, технології організації і здійснення соціально-педагогічного проєктування в педагогічній управлінської діяльності; освоєння та практичне застосування у професійній діяльності інструментів та методів практичного здійснення планування, організації та реалізації соціально-педагогічного проєкту; набуття навичок управління процесами вибору, розробки, реалізації соціально-педагогічного проєкту та оцінки його ефективності; відпрацювання первинних практичних управлінських навичок щодо складання соціально-педагогічного проєкту та пошуку джерел фінансування для нього.

.

Особливістю курсу є практико-теоретичне спрямування проєктної діяльності на основі педагогічної науки та соціального досвіду.

Переваги курсу для здобувачів вищої освіти: ефективна організація освітнього процесу та прикладний характер формування компетентностей здобувачів вищої освіти на основі проєктного підходу, сприяння розвитку навичок аналізу та самоаналізу педагогічної діяльності засобами соціально-педагогічного проєктування.

3. Технологічна карта дисципліни

Тема	Зміст	Завдання	Контроль
Змістовий модуль І. Соціальні та педагогічні проєкти			
Тема 1. Соціальний проєкт	Теоретичні основи соціального проєктування, Технологія соціального проєктування. Соціальне проєктування: поняття та мета. Суб'єкт, об'єкт, предмет соціального проєктування. Складові соціального проєктування: інновація, соціальна суб'єктність, життєві концепції, цінності, норми, установки. Сутність соціальних проєктів. Соціальне нововведення. Складність проектів. Типологія соціальних проєктів.	Пошуково-дослідні завдання	Опитування
Тема 2. Педагогічний проєкт	Концептуальні засади педагогічного проєктування. Поняття педагогічного проєктування. Критеріальні вимоги до педагогічного проєктування. Форми педагогічного проєктування: концепція, концепція процесу, мрія, план (навчальний план, тематичний план, план заняття). Педагогічна технологія. Вимоги, форми та принципи педагогічного проєктування. Психологічні основи педагогічного проєктування Учасники проєкту. Офіс управління проєктом. Менеджер проєкту. Команда проєкту. Контрактор. Проєктувальник. Споживачі кінцевої продукції. Середовище проєкту. Чинники зовнішнього середовища. Внутрішні чинникисередовища. Внутрішні чинники	Підготовка до виступу	Презентація захист
Тема 3. Командна робота над проєктом	Команда проєкту. Характеристика ефективної команди. Командні ролі. Створення і розвиток команди. Поняття і функції методів колективної роботи над проектом. Види методів роботи над проєктом, їх характеристика. Дискусія. Метод «мозкової атаки». Ділова гра. Метод фокальних об'єктів як метод колективної роботи над проєктом, що дозволяє активізувати інноваційний потенціал проєктної групи ТРВЗ – теорія рішення винахідницьких завдань. Метод створення сценаріїв. Метод контрольних запитань. Методика матриці ідей. Метод синектики. Метод вживання в роль. Метод	Проєктування	Презентація,

	аналогії. Метод асоціації. Роль виховання у розвитку особистості.		
Змістовий модуль 2. Планування соціально – педагогічного проєкту			
Тема 4. Цілі та принципи соціально-педагогічного проєктування	Основні етапи і об'єкти соціально-педагогічного проєкту. Етапи проєктування: аналіз суспільної потреби, мета розробки соціально-педагогічного проєкту, завдання на проєктування і визначення параметрів, прийняття рішення у вигляді конкретної програми дій. Паспорт проєкту. Алгоритм роботи над проєктом. Цілі соціально-педагогічного проєкту. Принципи формулювання цілей: управлінська складова..	Пошукові завдання	Опитування
Тема 5. Етапи соціально-педагогічного проєкту	Характеристика етапів соціально-педагогічного проєкту: розробка концепції проєкту, оцінка життєздатності проєкту, планування проєкту, складання бюджету, представлення і захист проєкту, реалізація проєкту, контроль за реалізацією проєкту, завершення робіт та ліквідація проєкту, показники їх виконання. Характерні риси соціально-педагогічного проєкту. Календарне планування. Діаграми Ганта. Планування стандартів якості в проєкті	Творче завдання	Опитування
Тема 6. Маркетинг соціально-педагогічного проєкту	Інвестиційне проєктування в освіті. Етапи інвестиційного проєкту. Розрахунок суми інвестицій. Проєктні ресурси. Принципи планування ресурсів. Планування людських ресурсів у соціально-педагогічному проєкті	Пошукове завдання, підготовка до виступу	Презентація
Змістовий модуль 3. Реалізація соціально-педагогічного проєкту			
Тема 7. Соціальне прогнозування як фактор оцінки життєздатності соціально-педагогічного проєкту	Специфіка соціального прогнозу. Особливості прогнозування соціальних явищ і процесів. Технологія соціального прогнозування. Розробка програми дослідження (передпрогнозна орієнтація). Побудова вихідної (базової) моделі та її аналіз. Побудова моделі прогнозного фону та її аналіз. Пошуковий прогноз. Нормативний прогноз. Верифікація прогнозу. Вироблення рекомендацій для управління проєктами. Основні способи соціального прогнозування: екстраполяція, моделювання, експертиза. Технологія соціального прогнозування. Технологія соціального прогнозування.		
Тема 8. Координація роботи в проєкті освіти	Керівник проєкту: характеристика, вимоги, компетенції. Прийняття рішень у проєкті. Внесення коригувань під час проєкту. Делегування. Контроль. Взаємодія з підрядниками в процесі виконання проєкту. Функції управління проєктом: базові та інтегруючі. Загальні засади побудови організаційних структур управління проєктом. Учасники проєкту як основний	Моделювання, проєктування	Презентація

	елемент структури проєкту. Організаційні структури управління проєктами: функціональна, матрична, проектна. Забезпечення якості роботи над соціально-педагогічним проєктом. Концепція та принципи роботи проєктного офісу.		
Тема 9. Врахування ризиків у проєктній діяльності	Класифікація ризиків проєкту. Види ризиків. Основні етапи процесу управління ризиками. Якісний та кількісний аналіз ризиків проєкту. Методи зменшення ризиків проєкту. Управління ризиками проекту. Ризики: педагогічний, інноваційний, іміджевий, маркетинговий, кадровий, фінансовий	Завдання	Опитування
Змістовий модуль 4. Завершення соціально-педагогічного проєкту та оцінка його ефективності			
Тема 10. Соціальна експертиза як метод оцінки соціально-педагогічного проєкту	Поняття соціальної експертизи. Мета та функції соціальної експертизи. Предмет соціальної експертизи. Моделі соціальної експертизи: «Рецензія», «Моніторинг», «Проєкт». Організація соціальної експертизи. Експертиза конкурсних проєктів. Експертна рада. Експертний висновок. Експертне спостереження. Методи відбору експертів: метод випадкового механічного відбору, метод відбору за документальними даними, метод відбору експертів, що ґрунтується на їх самооцінках, методика взаємооцінок, метод «снігової лавини». Надійність експертних оцінок. Заходи щодо зниження ролі побічних впливів. Методи соціальної експертизи.	Пошукові завдання	Презентація
Тема 11. Оцінка ефективності проєкту	Реалізація основних завдань проєкту. Процедура оцінювання проєктів. Етапи проведення оцінювання. Методи оцінки ефективності проєкту. Перелік робіт по завершенню проєкту. Аналіз результатів. Каскадування проєкту. Організація роботи щодо каскадування.	Завдання	Опитування
Тема 12. Завершення проєкту	Карта проєкту та аналіз карти проєктної діяльності. Технологія реалізації соціально-педагогічного проєкту. Захист та презентація соціально-педагогічного проєкту. Рекомендації щодо ефективного захисту проєкту. Технологія методу Р-М-Р (Результати-Методи-Ресурси).	Творчі завдання	Презентація

За кожною темою від здобувачів вищої освіти вимагається:
- ведення тематичного словника,
- складання конспекту самостійно опрацьованих тем згідно з правилами цитування

4. Політика курсу

Для забезпечення ефективного засвоєння навчального матеріалу з дисципліни «Розробка та реалізація соціально-педагогічних проєктів» до здобувача вищої освіти висуваються такі

вимоги – відвідування всіх навчальних занять з дисципліни є обов'язковим. Порушення дисципліни під час навчальних занять забороняється.

Під час лекційних занять від здобувача вищої освіти вимагається уважно слухати викладача та конспектувати основні положення теми.

На практичних заняттях проводиться обговорення практичної сторони тем дисципліни. До кожного практичного заняття здобувач вищої освіти повинен сумлінно готуватися: вивчати навчальний матеріал за темою практичного заняття відповідно до навчально-тематичного плану дисципліни, готувати реферати для виступів, практичні завдання. Під час проведення практичного заняття здобувачі вищої освіти повинні брати активну участь в обговоренні його теми, виступати з рефератами, відповідати на питання викладача та своїх одногрупників, брати активну участь у всіх видах навчальної діяльності, організованої викладачем.

Самостійна робота здобувачів передбачає самостійне вивчення тем і питань дисципліни, визначених викладачем, підготовку навчальних та аналітичних матеріалів для роботи на практичних заняттях.

Політика щодо дедлайнів та перескладань. Перескладання академічних заборгованостей відбувається лише за наявності поважних причин.

5. Критерії оцінювання результатів навчання
5.1 Критерії оцінювання за всіма видами контролю

Бали			**Критерії оцінювання навчальних досягнень**	
За національною шкалою	**Шкала ЄКТС**		**Теоретична підготовка**	**Практична підготовка**
			Здобувач вищої освіти	
2…5	**1…100**	**F…A**		
5	**90 … 100**	**A**	Здобувач вищої освіти виявив всебічні, систематичні й глибокі знання з історії розвитку питання, основних сучасних напрямків розвитку питання. Розкрито зміст соціально-педагогічного проєктування, визначена його технологія та встановлені взаємозв'язки між суб'єктами Матеріал викладений логічно, послідовно, без помилок, з виявленням здатності здобувача вищої освіти диференціювати, інтегрувати знання, з'ясовувати відповідну термінологію.. ..	Здобувач вищої освіти гарно орієнтується в матеріалах модулів. Здійснює аналіз нормативної бази та науково-педагогічної літератури з питань впровадження та реалізації соціально-педагогічного проєктування. Вміє довести власну точку зору. Виконує всі практичні завдання самостійно .
4	**75 … 89**	**C … B**	Здобувач вищої освіти виявив загалом добрі знання навчального матеріалу з питань соціально-педагогічного проєктування, що передбачені програмою, але допустив низку помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з курсу; здатний до самостійного використання та	Здобувачем вищої освіти завдання самостійної роботи виконано, однак висновки потребують подальшого осмислення та відповідності до подальшої практичної роботи. Здобувач вищої освіти невпевнений у

			поповнення надбаних знань у процесі подальшої роботи	власних висновках. Висновки зроблені, але потребують уточнення..
3	**60 … 74**	**E … D**	Здобувач вищої освіти виявив знання основного навчального матеріалу курсу в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; допустив помилки у відповідях на запитання при виконанні завдань, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача	Здобувач вищої освіти задовільно орієнтується в проблемі, поставленій у завданні, відповідь розкрито неповністю, є недоліки..
2	**35 … 59**	**FX**	Здобувач вищої освіти має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу курсу; допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань, але спроможний самостійно доопрацювати програмний матеріал.	Здобувач вищої освіти виконує частину завдання за допомогою викладача.
2	**1 … 34**	**F**	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом	Здобувач вищої освіти виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

5.2 Критерії оцінювання поточного контролю (за різними видами роботи)

Вид роботи	Бали	Критерії
Практичні заняття (виступи та обговорення наукових доповідей, активність у процесі обговорення питань з тем дисципліни під час практичних занять, відповіді на питання викладача під час усного опитування)	0	Здобувач не проявляє активності під час практичного заняття, лише спостерігає за роботою інших.
	1	Здобувач не виступає з науковою доповіддю, але бере участь в обговоренні питань, які розглядаються під час практичного заняття, висловлює свою думку, відповідає на питання викладача під час усного опитування, але може припускати помилки.
	2-3	Здобувач виступає з науковою доповіддю, але припускається помилок, бере участь в обговоренні питань, які розглядаються під час практичного заняття, висловлює свою думку, відповідає на питання викладача під час усного опитування, але може припускати незначні помилки.
	4	Здобувач виступає з підготовленою науковою доповіддю, презентує виконане завдання, правильно відповідає на всі питання, поставлені викладачем та іншими здобувачами, бере активну участь в обговоренні питань, які розглядаються під час практичного заняття, висловлює свою думку, ставить питання іншим здобувачам після їх виступів, доповнює, уточнює їх за необхідності, правильно

		відповідає на всі питання, поставлені викладачем під час усного опитування.
Виконання самостійної роботи (самостійне вивчення та конспектування питань, винесених на самостійне опрацювання)	0	Здобувач не виконує самостійну роботу.
	1	Здобувач вивчив частково питання, винесені на самостійне вивчення, не всі з них законспектував. Припускає помилки під час поточного контролю з питань, що виносились на самостійне вивчення. Питання законспектовані формально.
	2-3	Здобувач вивчив всі питання, винесені на самостійне вивчення, але не всі з них законспектував. Припускає деякі помилки під час поточного контролю з питань, що виносились на самостійне вивчення. Питання законспектовані на достатньому рівні.
	4	Здобувач творчо підійшов до виконання самостійної роботи та конспектування всіх питань, винесених на самостійне вивчення, опрацював достатню кількість рекомендованих джерел з основного списку літератури, проявив ініціативу в опрацюванні додаткових джерел. Під час поточного контролю знань з питань, винесених на самостійне вивчення, виявляє ґрунтовні знання з теорії та практики цих питань, не припускає помилок у відповідях на питання викладача.

Комплексне практичне індивідуальне завдання

Комплексне практичне індивідуальне завдання виконується здобувачами вищої освіти у формі розробки власного соціального, педагогічного або соціально-педагогічного проєкту. Написання і захист проєкту є важливою формою самостійної навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Представлення авторського проєкту – творча робота здобувачами вищої освіти, що засвідчує його знання соціологічної та педагогічної літератури з цієї теми, розуміння основних підходів до вирішення наукової і практичної проблеми, а також відображає власні професійні погляди майбутнього фахівця і демонструє його вміння усвідомлювати особливості соціальної дійсності на основі теоретичних знань. Кожен здобувач вищої освіти розробляє власний проєкт, спрямований на вирішення визначеної ним соціально-педагогічної проблеми та заповнює карту проєкту. У проєкті мають бути такі складові:

- концепція проєкту (обґрунтування актуальності, обраної для проєкту соціальної проблеми;
- мета, завдання проєкту, цільова група, місце реалізації проєкту, можливі партнери);
- план реалізації проєкту (перелік заходів та термінів проведення);
- кошторис проєкту

Критерії оцінювання проекту:

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна оцінка у балах
чр1	Обґрунтування актуальності	5
2	Формулювання завдань відповідно до вимог	6
3	Визначення мети відповідно до вимог	6
4	План реалізації проєкту	6
5	Складання кошторису	6
6	Якість оформлення роботи	6
7	Презентація проєкту	5
	Разом	40

6. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти
Заочна форма навчання

Поточний та/або періодичний контроль																Підсумковий контроль	Загальна підсумкова оцінка
Змістовий модуль № 1				Змістовий модуль № 2				Змістовий модуль № 3			Змістовий модуль № 4				ІНДЗ		
Т1	Т2	Т3		Т 4	Т5		Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12		40	0	100
с.р	с.р	п	с.р	с.р	п	с.р	с.р	с.р	с.р	с.р	с.р	с.р	п	с.р			
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			

Т – тема заняття; с. р. – самостійна робота; п – практична робота.

7. Рекомендована література

Основна

1. Бабаєв В. М. Управління проектами : навч. посіб. [Електронний ресурс] дисципліни. Режим доступу :http://eprints.kname.edu.ua/4464/
2. Борова Т. А. Педагогічний консалтинг: навч. посіб. Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. Луцьк: Терен, 2019. 324 с.
3. Ващенко Л. Управління освітніми проектами [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ru.osvita.ua/school/method/technol/1411
4. Загвязинский В. І. Моделювання в структурі соціально-педагогічного проектування. http://www.pspu.ru/index.ru
5. Здрагат С.Г. Соціально – педагогічне проєктування як ресурс освітньої діяльності *Матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції «Молодь в умовах нової соціальної перспективи»: Електронний збірник наукових праць 2022* [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox/FMfcgzGkbDRPtzNhvvZPzWdLsbWtSsPB?projector=1&messagePartId=0.1
6. Здрагат С.Г. Соціально – педагогічне проєктування у діяльності освітнього закладу *Матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції «Молодь в умовах нової соціальної перспективи» Молодь в умовах нової соціальної перспективи: матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції: Збірка наукових праць. – Випуск 18. 20 травня 2021 року.* 2021. 218 с. – С. 68-71. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://static.klasnaocinka.com.ua/uploads/editor/11739/633271/sitepage_179/files/cheshenko_o_i__konfer__molod_v_umovah_novoi_socialnoi.pdf

7. Здрагат С.Г. Соціально- педагогічне проєктування в освіті *Матеріали І Науково-практичній онлайн-конференції для здобувачів вищої освіти та молодих вчених «Актуальні проблеми педагогічної освіти в XXI столітті» ». квітень, 2022,* 83 с.-С.25-28 – [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox/FMfcgzGpGdmqCDftKHVWQpzbQTnmRmJF?projector=1&messagePartId=0.1

8. Касьянова О. М. Контрольно-аналітична діяльність керівника навчального закладу. Х.: Основа, 2014. 192 с.

9. Купенко О. В. Педагогічні проекти: навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2015. 133 с.

10. Напрями модернізації соціально-педагогічної системи підготовки фахівців в університеті: монографія. Т. Ю. Андріяко, Т. А. Борова, Т. О. Дмитренко та ін. Херсон: вид. «ПП Вишемирський В.С.», 2017. 496 с.

11. Науковий супровід, моніторинг та оцінка ефективності соціальних проектів. О. О. Яременко, О. Р. Артюх, О. М. Балакірєва та ін. Київ : ДЦССМ, 2002. 132 с.

12. Оленіч А. В. Формування і розвиток проектної команди в сучасних умовах. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. № 10. С. 136-142.

13. Підласий І. П. Діагностика та експертиза педагогічних проектів: навч. пос. 2008. 343 с.

14. Проектна діяльність у школі. Упор. М. Голубенко. К.*: Шкільний світ*, 2017. 128 с.

15. Технології проектування в практиці роботи загальноосвітнього навчального закладу: теоретико-практичний аспект: Посібник. К.: Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2014. 336 с.

16. Управління проектами: навчальний посібник. Уклад.: Л. Є. Довгань, Г. А. Мохонько, І. П Малик. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с. [Електроннийресурс].Режимдоступу: http://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/19481/1/DMM_UP_2017.pdfІнформаційні ресурси1.pidruchniki.ws/pedagogika2.readbookz.com/books3.pedagogika.ucoz.ua4.ukrkniga.org.ua5.www.refine.org.ua

17. Филипенко О. М. Управління проектами: конспект лекцій. О. М. Филипенко, Т. С. Колєснік. Харків : ХДУХТ, 2016. 99 с.

Додаткова

1. Бондаренко Ю. В. Оцінка соціальних проектів та програм як інструмент ефективного управління недержавною некомерційною організацією. Київ, 2006. 127 с.

2. Дитячий Фонд ООН (ЮНІСЕФ) [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://isp.rehab.org.ua/ukrainian/partneru/dytfond

3. Закон України Про вищу освіту. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/stru

4. Приходченко К. І. Творче освітньо-виховне середовище навчального закладу. Х.: Основа, 2017. 160 с.

5. Реалізація проекту «Соціальна освіта в Україні». [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://books.br.com.ua/39955

6. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації. Авт.: В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова. За ред. В. Г. Кременя. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 120 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://ihed.org.ua/ua/resursy/rekomendovani-dzerela

7. Тарасюк Г. М. Управління проектами: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Каравела, 2004. 344 с.

8. Електронні інформаційні ресурси

http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi	Верховна Рада України
www.mon.gov.ua	Міністерство освіти і науки України
https://osvita.od.gov.ua/	Департамент освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації

http://www.znannya.info	Інформаційний портал «Знання»
http://www.osvita.ua	Освітній портал Освіта.UA
http://www.intellect-invest.org.ua	Портал сучасних педагогічних ресурсів
http://www.ukped.com	Українська педагогіка.
http://www.intel.com/cd/corporate/education/emea/ukr/index.htm	Intel® у сфері освіти

Наукові бібліотеки

http://www.nbuv.gov.ua/ http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN	Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
http://www.nbuv.gov.ua/eb/ep.html	Електронний фонд наукових публікацій
http://dnpb.gov.ua/	Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського (Київ)
https://dntb.gov.ua/	Державна науково-технічна бібліотека України (Київ)
https://nlu.org.ua/	Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
https://dnpb.gov.ua/ua/	Державна науково-педагогічна бібліотека ім. В.О. Сухомлинського
http://www.odnb.odessa.ua/	Одеська національна наукова бібліотека
https://www.biblioteka.od.ua/	Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М.С. Грушевського
https://vnmzpv.odessaedu.net/	Відділ інформаційно-ресурсного забезпечення КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»